

Akraneskaupstaður

Skipulagsstofnun

Borgartúni 7b

105 Reykjavík

Akranesi, 26. apríl 2024

2403147 HB/HMA

Efni : Framleiðsla rafeldsneytis á Grundartanga, Hvalfjarðarsveit, nr 284/2024. Kynning umhverfismatsskýrslu.

Akraneskaupstaður barst umsagnarbeiðni um matsáætlun vegna byggingar á rafeldsneytisverksmiðju á landi Katanes í Hvalfjarðarsveit.

Akraneskaupstaður er vaxandi bæjarfélag með um 8300 íbúa. Samkvæmt mælaborði Byggðastofnunar eru um 20% atvinnutekna íbúa af framleiðslu án fiskvinnslu. Að lang stærstum hluta koma þær tekjur af atvinnu sem tengist starfsemi á iðnaðarsvæðinu á Grundartanga. Til viðbótar er síðan veruleg sala á ýmiskonar vöru og þjónustu sem skapar atvinnu. Á Akranesi er staðsett margskonar grunnþjónusta sem bæði þjónustar íbúa og þá starfsemi sem er á Grundartangasvæðinu. Nefna má í því sambandi rekstur Heilbrigðisstofnunar Vesturlands, Fjölbrotaskóla Vesturlands og margskonar aðra starfsemi. Akraneskaupstaður hefur í öðrum umsögnum um matsáætlanir lagt áherslu á að meta þurfi áhrif framkvæmda á ýmsa félagslega og efnahagslega þætti á áhrifsvæði uppbyggingar. Byggingu á þeirri verksmiðju sem hér um ræðir þarf m.a. að meta út frá slíkum þáttum, svo sem áhrifum á vinnumarkað og framboð starfa, hvernig störf verða í boði, um menntunar og þekkingarkröfur og hvort starfsemin henti fjölbreyttum hópum fólks.

Bæjarstjórn Akraness leggur áherslu á að fjallað verði um efnahagsleg og samfélagsleg áhrif uppbyggingar verksmiðjunnar fyrir íbúa á Akranesi.

Framboð á raforku og iðnaðarstarfsemi sem byggir á henni er þýðingarmikill þáttur fyrir íbúa Akraness. Því hefur bæjarstjórn eðlilega látið sig umræðu um stöðu raforkumála varða.

Eftirfarandi ályktun var gerð á fundi bæjarstjórnar 23. janúar sl.

Bæjarstjórn Akraneskaupstaðar hefur alvarlegar áhyggjur af stöðu raforkumála og þeirri stöðu sem frekari orkuöflun er í. Staðreyndin er að þegar eru skerðingar á orku, og skortur á orku farin að hafa áhrif á fyrirtæki sem veita hundruðum íbúa Akraness atvinnu og setur störf þeirra og lífsafkomu í hættu.

ETB
RBO
USF

Akraneskaupstaður

Um 20% af heildaratvinnutekjum íbúa Akraness koma til vegna framleiðslu fyrirtækja á Grundartanga, Norðuráls og Elkem og skortur á raforku, til skemmri eða lengri tíma, hefur bein áhrif á afkomu íbúa og sveitarfélagsins. Núverandi ástand og horfur geta leitt til tapaðra starfa og minnkandi verðmæta sem leiða af sér samdrátt og lakari lífskjör.

Akraneskaupstaður skorar á stjórnvöld að leita nú allra leiða til að styðja við frekari orkuöflun og hraða uppbyggingu á virkjunum og endurbótum á flutningskerfi raforku.

Í matsáætlun þarf að greina þá kosti sem í boði eru um orkuöflun og áhrif á raforkumarkað sem og áhrif á núverandi starfsemi á svæðinu, samanber framangreinda ályktun bæjarstjórnar Akraness.

Bæjarstjórn Akraness telur að almennt mat á umhverfisáhrifum þurfi að veita svör um eftirfarandi þætti:

- Þó Grundartangasvæðið búi við sterka og góða innviði eru þeir samt ekki óþrjótandi. Vatn og aðgengi að því er einn þeirra þátta sem fjalla verður ítarlega um í umhverfismati. Í áætluninni er vatnsnotkun áætluð tæplega 80 ltr/sek, meta þarf hvaða áhrif slík notkun hefur á heildarvatnsbúskap með tilliti til framtíðaruppbyggingar byggðar og atvinnulífs á svæðinu.
- Óhjákvæmilegt er að matsáætlun reyni að varpa ljósi á hvaða orkumiðlar verði helst fyrir valinu í orkuskiptum. Orkustefna stjórnvalda gerir ráð fyrir að Ísland verði óháð jarðefnaeldsneyti 2050. Hröð þróun og tækniframfarir í orkulausnum er forsenda þess að slíkt markmið náist á næstu 25 árum. Ekki er fyllilega ljóst á þessum tíma hvaða orkumiðlar verði þar ríkjandi í stað olíu. Umfjöllun um horfur í þeim efnum geta skipt máli fyrir ákvörðun um framkvæmdir og samfélagsleg áhrif hennar.
- Þar sem byggð á Akranesi er á "áhrifasvæði" verksmiðjunnar, hvort sem horft til starfsemi verksmiðjunnar sjálfar eða tengdrar starfsemi, er mikilvægt að gera skýra grein fyrir mögulegum áhættuþáttum við gerð umhverfismatsskýrslu.
- Við gerð umhverfismatsskýrslu er mikilvægt að taka sérstaklega utan um áhrif frá umræðu sem líklegt er að spretti upp á undirbúnings-, byggingar- og starfstíma verksmiðjunnar. Slík umræða getur verið þvælin og því ekki einfalt fyrir almenning að skilja raunverulega áhættu af starfsemi slíkrar verksmiðju.
- Miðað við núverandi áhættumat svæðisins og þá auknu áhættu sem fylgir verksmiðjunni er einsýnt að tryggja þarf fullnægjandi þátttöku fyrirtækisins að frekari

ETS
RBU

Akraneskaupstaður

innviðaupbyggingu varðandi neyðarviðragð opinberra viðbragðsaðila m.a. samkvæmt lögum nr. 75/2000 um brunavarnir.

Bæjarstjórn Akraness fagnar metnaðarfullum áformum um aukna fjölbreytni í iðnframleiðslu og fjölgun starfa á svæðinu þó vissulega þurfi að gæta vel að fjölmörgum atriðum sbr. framangreinda punkta.

Akranesi, 26. apríl 2024

F.h. bæjarstjórnar Akraness

Einar Brandsson

Einar Brandsson bæjarfulltrúi og formaður bæjarráðs

Valgarður L. Jónsson

Valgarður L. Jónsson, bæjarfulltrúi og varaformaður bæjarráðs

Ragnar B. Sæmundsson

Ragnar B. Sæmundsson, bæjarfulltrúi og aðalmaður í bæjarráði